

Ministereren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hermed fremsendes svar på spørgsmål nr. 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229 og 230 (Alm. del) stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 17. august 2010.

13. september 2010

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 10-091725
Dok nr. 1506107
Side 1/1

Spørgsmål nr. 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229 og 230 stillet af Udvalget for Videnskab og Teknologi den 17. august 2010 til Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling (Alm. del).

Spørgsmål 222

Ministeren bedes oplyse om, hvilke informationer virksomheder må hente fra borgernes computere henholdsvis med og uden udtrykkelig tilladelse fra borgeren?

Svar

Da dette spørgsmål vedrører forhold, som hører under Datatilsynets ansvarsområde, har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Datatilsynet:

"1. Ved e-post af 18. august 2010 har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling anmodet Datatilsynet om en udtalelse til brug for besvarelsen af ovennævnte spørgsmål fra Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi.

2. I den anledning kan Datatilsynet oplyse følgende:

2.1. Det fremgår af henvendelsen fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, at spørgsmålene udspringer af en aktuell medieomtale vedrørende NemID.

På det foreliggende grundlag kan Datatilsynet alene give en generel beskrivelse af reglerne i persondataloven.

Herudover findes der anden lovgivning, der nærmere præciserer rammerne for at behandle personoplysninger på særlige områder, f.eks. inden for teleområdet.

Persondataloven gælder for behandling af personoplysninger, som foretages af offentlige myndigheder og af private virksomheder, foreninger og lignende.

Persondataloven gælder som hovedregel kun for, hvordan man behandler oplysninger om personer, dvs. fysiske personer.

Reglerne for, under hvilke betingelser offentlige myndigheder og private virksomheder, foreninger m.v. må behandle personoplysninger, er i vidt omfang skønsmæssige. Det vil derfor ofte afhænge af en konkret vurdering i den enkelte situation, om betingelserne for at indsamle og registrere personoplysninger er opfyldt.

2.2. Kravene til databehandlingen består bl.a. af grundbetingelser, som altid skal være opfyldt. De grundlæggende krav går ud på følgende:

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtu@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 10-091725
Dok nr. 1506107
Side 1/1

- Når man behandler personoplysninger, skal det ske i overensstemmelse med god databehandlingskik. Dette indebærer, at den dataansvarlige nøjagtigt skal overholde reglerne i loven, såvel i ånd som bogstav, og ikke må forsøge at omgå reglerne.
- Når en dataansvarlig samler personoplysninger ind, skal det stå klart, hvilket formål oplysningerne skal bruges til, og formålet skal være sagligt. Det er ikke tilladt at indsamle oplysninger, hvis man ikke aktuelt har noget at bruge dem til, men blot forventer, at der senere viser sig et formål. Om et bestemt formål med en indsamling af personoplysninger er sagligt, afhænger først og fremmest af, om der er tale om løsning af en opgave, som det er naturligt for den pågældende myndighed, virksomhed m.v. at løse. Hvad der er sagligt for den ene myndighed eller virksomhed, vil altså ikke nødvendigvis være sagligt for den anden.
- En senere behandling må ikke være uforenelig med det formål, som oplysningerne oprindeligt blev indsamlet til. Indsamlede oplysninger kan efterfølgende principielt godt anvendes til et andet end det oprindelige formål, blot den senere anvendelse ikke er uforenelig med det formål, som oplysningerne oprindeligt blev indsamlet til. Hvis den senere behandling direkte modarbejder eller skader det oprindelige formål, er det klart, at behandlingen ikke kan finde sted. Herudover må det vurderes konkret, om en senere behandling må anses for så uvedkommende i forhold til det oprindelige formål, at den ikke kan accepteres.
- Indsamlede oplysninger må ikke omfatte mere end nødvendigt, formålet taget i betragtning. Denne regel skal bidrage til at sikre mod en unødvendig ophobning af personoplysninger. Loven bygger altså på det princip, at offentlige myndigheder og private virksomheder m.v. ikke må indsamle og registrere flere oplysninger om den enkelte borger, end hvad der er nødvendigt.
- Den dataansvarlige skal sikre sig, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger. Viser det sig alligevel, at der behandles oplysninger, som er urigtige eller vildledende, skal disse snarest muligt slettes eller rettes. Disse krav skal bidrage til at sikre den bedst mulige datakvalitet.
- Indsamlede oplysninger skal slettes eller anonymiseres, når det ikke længere er nødvendigt for den dataansvarlige at være i besiddelse af oplysningerne i en form, der gør det muligt at identificere den enkelte person. Også denne regel skal sikre mod dataophobning.

2.3. Persondataloven indeholder desuden forskellige regler for behandling af oplysninger alt efter hvilken type af oplysninger der er tale om. I nogle tilfælde kræver indsamling og registrering af oplysninger den pågældende persons udtrykkelige samtykke. I andre tilfælde kan indsamling og registrering ske uden samtykke, f.eks. fordi det følger af lovgivning eller er resultatet af en afvejning af forskellige hensyn.

Hvilken regel, der finder anvendelse i et givent tilfælde, afhænger også af, hvad formålet med databehandlingen er. F.eks. indeholder persondataloven særregler for behandlinger, der sker udelukkende i statistisk og videnskabeligt øjemed. Her er der ikke krav om samtykke fra den berørte person.

2.4. Persondataloven indeholder også regler, der giver den person, som der registreres oplysninger om, en række rettigheder over for de dataansvarlige myndigheder, virksomheder, foreninger m.v.

Persondatalovens regler medfører bl.a. pligt for den dataansvarlige til i en række situationer til at oplyse den registrerede person om, at der behandles oplysninger om den pågældende.”

Jeg henholder mig til denne udtalelse fra Datatilsynet.

Spørgsmål 223

Mener ministeren, at DanID ikke behøver oplyse borgerne om, at borgerne giver DanID adgang til samtlige informationer, som borgerne selv har adgang til på deres computer ved brug af NemID?

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 3/3

Svar

Jeg tillader mig indledningsvis at henvise til mit brev til Forbrugerrådet samt det til brevet vedlagte notat, som er fremsendt til Udvalget for Videnskab og Teknologi til orientering 13. august 2010.

Som det fremgår af brevet og notatet, anvendes NemID appletten fra DanID til entydigt at identificere en bruger over for en bestemt tjenesteudbyder, det kan være en bank, en offentlig myndighed eller en privat tjenesteudbyder. NemID appletten læser på intet tidspunkt personlige filer fra brugerens computer. Borgerne kan således roligt tilslutte sig og benytte NemID uden at være nervøse for, at andre kan følge borgernes færden på nettet eller få adgang til deres personlige oplysninger.

Derudover oplyser DanID A/S følgende:

”NemID gør brug af en Java-applet på borgerens computer i forbindelse med login og elektronisk signering af data. Denne Java-applet er digitalt underskrevet af DanID, dels fordi der er funktionalitet i appletten, der kræver, at den er underskrevet, og dels for at borgeren skal kunne se, at appletten kommer uændret fra DanID.

Dette er principielt ikke forskelligt fra alle øvrige programmer, som brugeren installerer efter download fra internettet, herunder eksempelvis Apple iTunes og Adobe Reader.

DanID's applet er designet til ikke at indeholde funktionalitet til at give DanID eller tredjepart adgang til private informationer på borgerens computer. Der er gennemført kodereview af appletten med deltagelse af uvildige eksperter for net-

op at sikre, at der ikke findes sådanne utilsigtede adgange for DanID eller tredjeparter.”

Jeg har på den baggrund fortsat fuld tillid til sikkerheden i NemID.

Spørgsmål 224

Mener ministeren at banker, forsikringselskaber og andre virksomheder ikke behøver oplyse borgerne om, at borgerne giver dem adgang til samtlige informationer som borgeren selv har adgang til på deres computer ved brug af certificerede Java-appletter?

Svar

Jeg henviser til min besvarelse af spørgsmål 223, hvoraf det fremgår, at DanID's applet er designet til ikke at indeholde funktionalitet til at give DanID eller tredjepart adgang til private informationer på borgerens computer.

Da spørgsmålet er meget bredt formuleret, har jeg samtidig bedt om en udtalelse fra Datatilsynet, som er gengivet i besvarelsen af spørgsmål 222. Jeg henviser derfor tillige til besvarelsen af dette spørgsmål.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 4/4

Spørgsmål 225

Mener ministeren, at borgeren selv skal kunne kontrollere hvad DanID via certificerede Java-appletter giver adgang til på borgerens computer?

Svar

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra DanID A/S:

”Borgeren har samme muligheder for at kontrollere, hvad DanID's applet tilgår af ressourcer på borgerens computer som for øvrige installerede programmer. F.eks. findes et værktøj på Microsoft Windows platformen kaldet "Process Monitor", der logger aktivitet på computerens filsystem og den såkaldte registreringsdatabase.”

Jeg henholder mig til denne udtalelse fra DanID A/S.

Spørgsmål 226

Ministeren bedes undersøge, i hvilket omfang banker indhenter oplysninger fra borgernes computere (f.eks. ved at skanne dem) i forbindelse med deres brug af certificerede Java appletter til netbank?

Svar

Da regulering af bankerne hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets ansvarsområde, har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til brug for

besvarelse af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren:

”Efter det oplyste kan Java-appletten ikke anvendes til andet end at identificere den pågældende kunde, og hermed er der heller ikke mulighed for, at hente andre oplysninger fra den pågældende computer. Der kan i den forbindelse henvises til It- og Telestyrelsens hjemmeside (<http://www.itst.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2010/afvisning-af-pastande-om-sikkerhedsbrist-i-nemid/>), hvor It- og Telestyrelsen afviser, at der er en sikkerhedsbrist i den applet, som NemID gør brug af.

Jeg kan endvidere oplyse, at efter Finanstilsynets oplysninger anvendes certificerede Java-appletter af danske pengeinstitutter alene til at identificere den pågældende kunde, og der er derfor ikke behov for at informere kunderne. Hertil har Finansrådet endvidere oplyst, at det er et princip i de danske netbanker, at appletter ikke anvendes til andet end at understøtte selve netbankens funktionalitet. Således indhenter pengeinstitutterne ikke andre oplysninger fra kundernes computere end de oplysninger, som kunderne indtaster i deres netbank, når denne anvendes.”

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 5/5

Jeg henholder mig til denne udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren.

Spørgsmål 227

I hvilket omfang oplyser bankerne om, at de indhenter oplysninger fra borgernes computere?

Svar

Da regulering af bankerne hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets ansvarsområde, har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren:

”Jeg henviser i det hele til mit bidrag til besvarelse af spørgsmål 226.”

Jeg henholder mig til denne udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren.

Spørgsmål 228

Mener ministeren, at borgeren selv skal kunne kontrollere, hvad en certificeret Java-applet fra f.eks. en bank, giver adgang til på borgerens computer?

Svar

Som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål 225, har borgerne samme muligheder for at kontrollere, hvad DanID's applet tilgår af ressourcer på borgerens computer som for øvrige installerede programmer.

Da spørgsmålet specifikt berører bankernes brug af Java appletter, og da bankerne hører under Økonomi- og Erhvervsministeriets ansvarsområde, har Mini-

steriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til brug for besvarelse af spørgsmålet tillige bedt om en udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren, som henviser til bidraget til besvarelse af spørgsmål 226.

Spørgsmål 229

Hvad er grunden til at NemID ikke bruger den samme løsning som Jyske Bank Netbank, der ikke giver adgang til brugerens harddisk fordi der bruges Java-skript i stedet for signerede Java-appletter?

Svar

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra DanID A/S:

”NemID og Jyske Banks løsning kan ikke sammenlignes direkte, da Jyske Banks løsning i modsætning til NemID alene er en løsning mellem banken og kunden, hvor NemID skal kunne bruges af mange forskellige tjenesteudbydere. Appletten sikrer blandt andet, at kommunikationen mellem brugeren og DanID servere ikke kan aflyttes af tredjepart, herunder den aktuelle tjenesteudbyder. Desuden findes der funktionalitet i NemID, som Jyske Bank ikke har haft behov for. F.eks. understøtter appletten mulighed for at underskrive vedhæftede filer elektronisk. Brugeren har mulighed for at kunne gemme disse filer på egen harddisk, inden der skrives under.”

Jeg henholder mig til denne udtalelse fra DanID A/S.

Spørgsmål 230

Ministeren bedes oplyse om, til hvilke specifikke formål og funktioner NemID appletten kræver caching og dermed læse- og skriveadgang til brugerens harddisk?

Svar

Jeg tillader mig indledningsvis at henvise til mit brev til Forbrugerrådet samt det til brevet vedlagte notat, som er fremsendt til Udvalget for Videnskab og Teknologi til orientering.

Som det fremgår af notatet, kræver NemID appletten læse- og skriveadgang til brugerens harddisk af hensyn til caching. Det er kun NemID appletten, der har læse- og skriveadgang, og denne adgang stilles ikke til rådighed for nogen tjenesteudbydere. NemID appletten læser på intet tidspunkt personlige filer fra brugerens computer, og cachen sker udelukkende af performancehensyn, så appletten kan startes hurtigere, næste gang brugeren vil logge på med NemID.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har desuden indhentet følgende udtalelse fra DanID A/S:

”NemID appletten cacher funktionalitet på brugerens PC med det ene formål, at brugeren ikke skal downloade den fulde applet, hver gang NemID anvendes.

Denne caching kræver læse- og skriverettigheder på harddisken og håndteres af appletten selv af sikkerhedsmæssige årsager, da appletten ved indlæsning af cached funktionalitet kontrollerer for uautoriserede ændringer.”

Jeg kan således gentage, at jeg fortsat har fuld tillid til sikkerheden i NemID.